
STARTO

ORGANO DE ĈEĤA ESPERANTO-ASOCIO 1975 4/50/

**SIMBOLO
DE INTERNACIA
KUNLABORO**

En la Ferma ĝkto de la konferenco pri la eŭropa sekureco kaj kunlaboro en Helsinko oni povas trovi jenan alineon:

La ŝtatoj-partoprenantoj esprimis sian deziron subtenadi studadon de fremdaj lingvoj kaj kulturoj kiel grava rimedo por vastigo de la kontaktoj inter la nacioj, por pli bone konatigi ĉiulandajn kulturojn unu al la alia ...

Estus dezirinde, ke ĉiuj esperantistoj konatigu speciale kun tiu ĉi parto de la dokumento por povi apliki ĝin kiel gravan argumenton en sia peresperanta agado.

Okaze de la konferenco en Helsinko Ĉeĥa sekcio de MEM sendis al Ĉs. Packomitato proklamon, en kiu ĝi bonvenigas tiun ĉi sventon, plene adekvatan al la paco-aspiroj de la popoloj. (k)

TRANS LA LINGVAN BARON

Tiu ĉi titolo enkondukas artikolon en la ĉeĥa ĵurnalo "Mladá fronta" (19.7.). Unu el la konstatoj pli malsupre: El la tuta trejnado de la kosmonaŭtoj por la eksperimento Sojuz-Apollo la plej malfacila estis la lingvolernado. La avantaĝo estis ĉe la sovetiaj, ĉar ili jam antaŭe studis la anglan. Tamen ĉiusemajne kun la ceteraj stabanoj en Bajkonur ili dediĉis al tiu ĉi tasko dudek horojn. Des pli peniga afero por la usonanoj. Eĉ la plej perfekta scipovo de la fremda lingvo ne estas ĉio - komentis la lernadon T. Stafford. Estas necese koni la manieron de inform-interŝanĝo inter la kosmonaŭtoj kaj inter ilia spaco-ŝipo kaj la Tero.

E. Cernan, la lasta homo, kiu ekstaris sur la luna surfaco, vicdirektoro de la usona parto de la projekto, (i. a. nepo de slovakaj elmigrintoj al Usono), plendis al la reportistode "Novosti": Por mi estis multoble pli facile surlunigi ol ekregi la fundamentojn de la rusa.

Oni povus nun demandi: ĉu la homaro sukcesos venki la lingvan baron sur la Tero same kie ĝi venkis la graviton en la kosmo?

(k)

La Centra Komitato de Bulgara Esperanto-Asocio en sia proklamo responde al la letero de prof. I. Lepenna, publikigita en Israela Esperantisto, apelacias al unueco de UEA surbaze de ĝia Statuto kaj klarigas la kauzojn, kiu ĝis la eksprezidanton de UEA ataki kontraŭ tiun ĉi landan asocion.

Prof. Lepenna kulpigis BEA en la menciita letero pro "senbridaj atakoj" kontraŭ Israelon kaj kontraŭ la neutraleco de UEA, kiu - laŭ li - aperis en "iu nova oficiala programo" de la Asocio. Tamen la dokumento, kiun prof. Lepenna klopodas interpreti kiel "novan programon", estas nenio alia ol kutima jarraporto de BEA el 1972 kaj koncerne Israelon kaj ties Esperanto-asocion ĝi prezentas nenian novan starpunkton. La aŭtoro nur klopodas mistifiki la neinformitajn esperantistojn, ŝajnigante, kvezaŭ la starpunkto de BEA - cetera konforma al la Rezolucio de UNO pri malaprobo de la agresa politiko de la israelaj ekstremistoj - ne estus al ĉiuj landaj asocioj jam delonge konata.

Ke prof. Lepenna mem atencas ne nur per siaj vortoj kontraŭ la unuecon de UEA, provas la ĵus okazinta en FRG "kongreso de la neutrala Esperanto-movado", kie li prezentis la enkondukan prelegon. Tia ĉi aranĝo apenaŭ povas kontribui al plifortigo de la tuŝmonda organizaĵo. Per pseudo-neutralismaj asertoj la opoziciuloj kaŝas nun sian indignon kontraŭ la nuntempa estraro de UEA. Pri iliaj atakoj ekz. kontraŭ Ĉeĥan Esperanto-Asocion oni povis legi en la menciita Israela Esperantisto kaj en la hispana Boletín. Urŝa servo al la neutraleco de UEA. (k)

Kiom oni legis pri ESPERANTO

Ep la ĉeflingva gazetaro aperis (laŭ la registra servo de ĈEA) 132 artikoloj kaj informoj pri Esperanto en 1973, sed jam 196 en la jaro 1974. Ĉu la resumo por 1975 superos la atingitan ciferson 7

DIPLOMATOJ EL 20 LANDOJ ĈE LA 60a

Dimanĉon, la 27an de julio 1975 estis malfermita la 60a Universala Kongreso de Esperanto. En la salono Zamenhof, en la kongresejo Falkoner Centret, Kopenhago, kolektiĝis ĉ.1 100 kongresanoj el pli ol 40 landoj.

La prezidanto de UEA dr. H.Tonkin memgrigis en sia parolado, ke la 60a UK estas jubilea en tiu senco, ke antaŭ 70 jaroj "la pioniroj de la lingvo" unuafoje kongresis en la franca urbo Boulogne-sur-Mer. La LKK-prezidanto G.Kühlman esprimis sian kontenton pri tio, ke malgraŭ multaj obstakloj li fine povas bonvenigi la kongresanojn en Kopenhago.

En la nomo de la dana kulturministro salutis - provante paroli en Esperanto - la departamenta ĉefo O'Perch. Lin sekvis Ch.L.Jensen, la vicurbestro de Frederiksberg, komunumo, en kiu okazis la Kongreso. Simpatian paroladon faĭs unu el la urbestroj de Kopenhago, A.Andersen.

Poste H.Tonkin atentigis pri la mesaĝo al la Kongreso de la ĝenerala direktoro de UNESKO, Amadou Mahtar M'Bow, prezita en la Kongresa Libro. Li prezentis reprezentanton de la dana nacia komisiono de UNESKO, la rektoron de ISU, la prezidanton de Dana Esperanto-Asocio kaj la direktoron de CO de UEA. Post la muzika paŭzo sekvis la parolado de F. Szabó, estrarano de UEA, dediĉita al la Internacia Jaro de Virino.

Impona estis nombro de ŝtataj reprezentantoj. Krom Danlando 19 ŝtatoj sendis siajn diplomatojn al la inaŭguro. Ĉeestis an saluti tiuj el Aŭstrio, Belgio, Bulgario /ambasadoro invitis en Esperanto al la UK en Varna, 1978/, Finnlando, Grekio, Hinda Unio, Hungario, Islando, Italio, Japanio, Kanado, Malto, Monako, Nederlando, Norvegio, Pollando, Tajlando kaj Usono. Krome ĉeestis reprezentanto de Tutmonda Federacio de Sciencistoj kaj estrarano de Mondfederalista Asocio. La kongreson salutis 28 infanoj el 8 landoj.

La prezidanto de UEA fermis la inaŭguron i.a.per jenaj vortoj: "En la hodiaŭaj tagoj ni legas pri tiu miraklo de modernaj sciencoj kaj teknologio. Kaj kiel tiuj ĉi reprezentantoj de nia moderna socio komunikigas? Per du lingvoj, pene akiritaj... UEA estas organizaĵo neutrala, kiam temas pri politiko kaj ĝi ĵaluzas gardas tiun ĉi neutralecon. Sed ni havas nian firman pozicion en demandoj, kiuj rilatas al lingvoj. Ni estas por la utiligo de la Internacia Lingvo Esperanto en ĉiuj internaciaj rilatoj..."

La malfermon de la Kongreso prezidis dr. W.Bormann, la vicprezidanto de UEA. Post liaj enkondukaj vortoj dr. V.Sadler prezentis reprezentantojn de la landaj asocioj. Por Ĉeĥa Esperanto-Asocio ĉeestis sekretario Z.Křimský kaj vicprezidanto D.Kočvara.

Post la salutoj sekvis la malferma parolado de la prezidanto de UEA. La parolanto alvokis i.a.porkunhelpe en la nova Volontula Servo de UEA, li pritraktis la stacion kaj perspektivojn de la laboro sur la informa kaj internacia kampoj, akcentis gravecon de la fakaj asocioj kaj pledis, ke la argumentoj de la esperantistoj estu bazitaj sur science pruvitaj faktoj. Al la zamenhova idealo li deziris "prosperon, progreson kaj finan sukceson".

El Kopenhago raportis Z.Křimský

KONATA SIMBOLO DE LA DANA ĈEFURBO

VIRINOJ EN ĈĤA ESPERANTO-MOVADO

de JAROSLAV MAŘÍK

/Daŭrigo/

M a t y k o v á Zdenka, prez. de EK Hradec Král., membrino de Lingva komisiono de ĈEA. En 1975 sur la 1-a loko inter ĉs. korespondantoj de Radio Varsovio.

M i l l a t o v á Anna (1910), aktiva sur organiza kampo en Třinec, ĉeestis multajn UK.

M o u d r á - H e ř m a n s k á Marie aktive laboris en la Rondeto de esperantistinoj en Praha.

N o v á k o v á Hedva, nia "onklino". En EKP de 1922, longjara aktivulino, kasistino de EACSR. Ŝia edzo estis la fama ekskurso-organizanto por esperantistoj en Praha.

N ý v l t o v á Arnoštka (1897), siatempe vigla klubanino en Praha, impreso prezentis sur scenejo kelkajn rolojn en "Verda Ĉaro de J. Baghy" (flegistino en "Nora", vartistino en "Legendo pri amo", s-ino Hill en "Pigmaliono").

N ý v l t o v á - R i h á ĉ k o v á Eva (1931) (filino de la antaŭa), komitatano de EACSR kaj gvidantino de ĝia junulara komisiono (1951), kursgvidantino por infanoj. Sukcesa aktorino en la "Verda Ĉaro de J. B." (s-ino Higgins en "Pigmaliono", s-ino Lind en "Nora", Ĝirin en "Legendo pri la amo", Strouhalka en "Maryša" k.a.). Plej ĉi tiu k v á Františka, senatanino, ekzekutita de hitleristoj. Ellernis kaj favoris Esperanton, ebligis al Supichová publikigi en diversaj gazetoj.

R y b á ĉ k o v á Jarmila, gvidis EK en Pardubice, komitatano de ĈEA, kunorganizas la renkontigojn sur la monto Kunětická hora.

R e h á ĉ k o v á Božena, iam vigla klubanino en Praha, membro de la kontrola komisiono de EACSR. Nur la sanostato foririgis ŝin.

S i t t a u e r o v á Olga, kursgvidantino, junulara delegitino, librotenistino de SET Lancov, efika helpantino de sia oferema edzo en SET-laboroj.

S k a ř u p o v á Marie, administrantino de la famaj Someraj kursoj en Rožnov pod Radh.

S k l e n ĉ k o v á Božena (1897), esperantistino de 1919, kunlaboris en Teritoria oficejo de UEA por ĈSR en Hradec Králové, gvidata de ŝia edzo Oto (librotenado, adminigrado de membroj de UEA kaj ĈEA). UEA-anoj en ĈSR en tiu tempo lauproporcie superis ĉiujn landojn. - La konata aktoro Ota Sklenčka, ŝia filo, estas nia membro.

S u c h a r d o v á - S e e m a n n o v á Eva (1920), esperantistino de 1949, kursgvidantino, kun poemfara talento (Leteral malproksimo, Konfeso, Al L. de Camoens, premiita ĉe la 36a UK, Nadaĵo (premiita en "Konkurso Ariel"), sed antaŭ ĉio aktorino kaj deklamantino. Elstaris en la sureceneja arto. Sign artisman kolektivon ĉe la E. Klubo en Praha (1954-59) ŝi nomis lau ideo de sia poeta amiko "Verda Ĉaro de Julio Baghy". Por ĝi ŝi lerte esperantigis plurajn teatraĵojn. Post multaj programoj miksitaj aŭ monologaj ("La homa voĉo" de Cocteau) ŝi kreis elstarajn figurojn de la teatra arto (Inéz en "Korespondu" de sia edzo Ant. Seemann, ricevinta la I-an premion en BK 1954, Klara Zamenhof en "Mi esperas" de Seemann - en kiu, niascie, je la unua fojo estis surecenigita la figuro de L. L. Zamenhof - , Nora en "Nora" de Ibsen, la reĝino en "Legendo pri amo" de Hikmet - tiun prezentadon ĉeestis la aŭtoro - , Marysa en la samnoma teatraĵo de fratoj Mrštík. Kredeble, la kulminon ŝi atingis kiel "patrino" en "La patrino" de K. Čapek kaj kiel Eliz en "Pigmaliono" de J. B. Shaw,

per kiu laste ŝi kaj la V. Ĉ. triumfis de la UK 1959 en Varese. (Pri la V. Ĉ. vidu artikolon en la "Panoramo", 1-2/1974.)

S t r e j ĉ k o v á - S a m l o v á Marie (1891-1970), esp.-de 1927, vicprezid. de EK Brno, aktive precipe en Radio Brno (ofte parolis en E.-programoj), gvidis poraktorin E.-kurson, el kiu fondiĝis TRAKT de la "Verda stacio" - artismaj E.-elaendoj, kun membroj K. Heger, V. Leraus, V. Svabíková-Kožíková, reĝisoro Bezdiček, D. Chalupa k. a. **S t u d n í ĉ k o v á Božena** (1849-1934), instruistino kaj direktorino, rekonita porinfana verkistino, prezidantino de První dámský spolek esperantský (Unua Virina Grupo Esperantista) ĉe la Náprstek-Muzeo en Praha, en kiun transformiĝis en 1904 la virina sekcio de UK en Praha, inter kies fondintoj estis Josefa Náprstková. - La unua inter ĉeĥoj, kiu verkis originalajn poemojn en E. (unu melodiigita de prof. V. Scheiber eldoniĝis kun poemoj de Piĉ kaj Baghy sur gramofona disko). Ŝi verkis ankaŭ originalajn dramon (La konkurantinoj) k. a. "Fervora, progresema kaj entuziasma samidano".

S k o d o v á Milena (1925), instr. en Praha. Dum la 44a UK en Varese elektita kiel unua ĉs. membrino de la tie fondita Internacia Esperantista Virina Komitato (INEVKOM) kaj poste ŝi fondis virinan fakon ĉe ĈSEK. Delegitino ĉe la I-a Konferenco de INEVKOM en Budapeŝto. Gvidis en Praha lernejan E.-rondeton, kiu prezentis sin ĉarme en EK dum Int. virina tago.

S u m a v a n a k á Stěpanka. Estu genciata ankaŭ laboro de neniu vidata. por multaj teds, sed ankaŭ gececa por la movado. Ŝi faris tre multe de laboro por EK Praha (dum Sustr): eliparoj, kartotekoj. **S u p i c h o v á Julie** (por eksterlandanoj: legu ŝupířova), 1884-1970. Faka instruistino, ĉeĥa kaj Esperanta verkistino, membrino de la Eksamenata komisiono de SCE de 1915, membrino de Lingva Komitato (de 1925); de Kuratoraro de IEM Vieno, honora membrino de UEA (1933), EAČSR, ČEA, de EK Praha, ES Komenský Ostrava-Zábřeh k.a., delegitino de UEA de 1910, pioniro de Esperanto, multopa funkciulino kaj grupfondintino. Sukcesa edukistino, batalantino por paco, modesta, nobla virino.

Esperantistino de 1907, fondis kelkajn esp. rondojn (Ĉ. Kosteles, Praha), autorino de sennombraj propagandaj artikoloj kaj informoj, de lernolibroj (aperis eĉ en la brajla skribo) kaj konversaciaj libroj (aperis ankaŭ en Pollando kaj Jugoslavio), de legolibro. Sennombrajn kursojn ŝi gvidis. la plej konatan en "Malý ŝtená?", kiu devigis ŝin labori ŝtutage ĝis la 2a horo matena, sen iu ajn rekompenco (eĉ tiun gazeton ŝi mem devis aĉeti). Ŝi uzis ofte pseudonimon (Studnická, Dubická, U-I, Ejš, Ješa, S-á k.a.) en diversaj artikoloj kaj eseoj, precipe kiuj ne rilatis al IL. El ŝiaj ĉeĥlingvaj verkoj la plej elstaraj estas "Esperanto, jeho vývoj a význam pro národní školu" kaj "Kdo js Zamenhof?"

Por reliefigi ŝian vivoverkon eĉ memstara ŝapitro ne sufiĉus - ŝi ampleksus tutan monografion. Ekzistas multaj interesaj detaloj el laendoj en resumeto. Esperantistino ekster aerio, kiu fojse la plej longan sulkon en la ĉeĥa E.-movado, virino kun aktiveco eksternormale kaj sindediĉo absoluta. La nomo apostolo deca al tiaj eksterordinaruloj.

S v ĉ b í k o v á - K o ŝ í k o v á Zdena (edsino de D-ro F. Kožík, ankaŭ iama membro de Verda stacio, fama verkisto), membrino de la estinta TRAKT ĉe Radio Brno, rolis en diversaj E.-artismaj programoj en Radio Brno kaj en Praha (Verda Stacio). - Sed oni ne povas nomi ŝin "esperantistino".

T a r a n t í k o v á A. (1899) aktive komitatano de ČAE kaj de EK Praha, inter la du mondmitoj, verkis en propagandaj gasetoj, multe vojaĝis. Esperantistino de 1923.

T e s s a r o v á Ludmila, direktorino kaj verkistino, helpadis al K. E. Macan organizi porblindulajn E.-kursojn en la Deyl-Instituto

(Praha) kaj laboris en la Unua sinjorina grupo Esperanta (První dámský spolek esperantský).

U r o v á Eli (1922), instruistino, la plej fruktodona ĉefa Esperanto-poetino. Ŝi verkas originalajn poemojn de forta esprimivo (foje ankaŭ sub la nomo E. Doubravová-Urbanová), kelkfoje premiitajn ĉe la Belartaj Konkursoj (ekz. la 1-a ĝis 3-a premioj en Haarlem, 1954). En "Staĉeto" (La Laguna) aperis ŝia poemaro "Nur tri kolo-rojn", konsistanta en la versocikloj; Pri mi mem, Tra la urbeĝo, Gutoj de intimo, Jarsezonoj, Besta parado, Fantaziaj scenoj, Fataj renkontoj kaj fabeloj, El la korbo, Du maristoj, Okazaj poemoj, Hetajro dancas. Herooj de la Zodiako, Triopo. - Sigismundo Pragano karakterizis ŝin en 1954 kiel "grandan promeson".

En la lastaj jaroj ŝi dediĉas sian tutan liberan tempon al vigla kaj kompetenta gvidado de ER kaj de Klubo de internacia amikeco en la lernejo ZDS en Lindnerova str., Praha 8. Ŝian laboron tie aprezis ankaŭ la Ĉs. Radio kaj Televido.

V l ĉ k o v á - M e t z n e r o v á Božena (1887) en Kladno kaj Teplice-L., nun 88jara, esperantistino de 1919, karakterizata de laboremo, persistemo kaj modesteco. Helpis al K. E. Macan gvidi E-kursojn en la blindula Klár-Instituto (1922-25), kiuj havis vastan resonon. Ŝi gvidis komisionon de EAĈSR por tradukaĵoj en manuskriptoj, tradukis la verkon "Urbo sub signo de fajro" de M. Majerová. Kunlaboras al la lingva komisiono de ĈEA.

V o n d r o u ĉ k o v á Milada (1913-1972), LKK-anino en tri landaj E-kongresoj en Brno. Eminent sukcesis en asocia ekzameno. Menciinda ankaŭ en la rubriko "Esperantist-edzinoj".

V o z á b o v á Eliška Muĉr. (1874), unu el la unuaj kuracistinoj en nia lando, fine de la 50-aj jaroj la plej maljuna Ĉs. esperantistino (laŭ konstato de J. Supichová), posedantino de la Ordeno de Laboro. Informis pri E. siajn patientojn.

W e l t e r o v á Františka. Pri ŝi validas la samo kiel pri Šumavanská (vidu tie). Ŝi dum jaroj tajpadis la multnombrajn korespondaĵojn de la klubestro Sustr en Praha kaj ankaŭ nun ŝi daurigas.

Z d v i h a l o v á Draĥ., junulara aktivulino fine de la 60aj kaj komence de la 70aj jaroj, estraranino de ĈEA (1969-72).

Z e d n í k o v á S., autorino de la dramo "Ĝenkonto" (ĉeĥa-esp.)

Z e d n í k o v á Sona (1928) (alia ol la antaŭa meĉiita) fondis kaj gvidis ER en Modřany, kies membrino estis ankaŭ s-ino Vojtová, edzino de Jar. Vojta, Nacia Artisto. Ŝi redaktas la esp. parton de la bulteno "Demosta", kvaronjara eldonaĵo de la Federacia Statistika Oficejo. Autorino de la E.-parto de seslingva "Demografia vortaro" (1974).

Komitataninoj de la landa asocio

estis ankaŭ: Fryšová Anna (EAĈSR), R. Herzigová (ĈAE, post la I-a mondmilito), Kubová Marie, Olomouc - EAĈSR - vickomitatanino. - En la ĈK de ĈEA nun kunsidas ankaŭ Věra Podhradská el Brno kaj Neda Jirčková-Zedníčková el Lanškroun (estis aktivaj en la Junularo dum la 50aj jaroj).

Nia temo ne tuŝas la virinojn en la slovakia parto de ĈSSR. Sed ni menciis tiujn virinojn, kiuj kiel komitataninoj de EAĈSR kundecidiis ankaŭ en la ĉeĥa movado:

Ozábalová Alžběta kaj Seppová-Šaturová Magda, el kiuj la lasta estis ankaŭ "Delegitino" de la Ĉs. E.-Junularo por Bratislava kaj kursestrino en SKE en Dokaj.

Majstrinoj de Esperanta elokventeco

Apartan alineon mi ŝatas dediĉi al la virinoj, kies elokventeco en la Internacia lingvo estis surpriza, ja eĉ fascina! Ekzistas mul-

taj virinoj, kiuj eĉ la gepatran lingvon ne regas tiel, kiel tiuj ĉi la IL. Ili apartenas inter la fenomenojn en la IL, por kiuj iu siatepe ekuzis la burleskan karakterizilon "automobilrapidparolanto". Mi mem havis la plezuron koni jenajn: M. Adámková (Ostrava, Praha, Karl. Vary), Kamila Lampířová, nun PhDr Bártková (Třebíč, Okříšky), Lidmila Rejthárková (Hradec Králové) kaj Iva Smidrkalová-Åberg. - Kiam mi en 1947 renkontis K. Lampířová sur la Václav-placo, aro da studentoj de la monda festivalo ĉirkauis nin kun intereso prvoante diveni niajn naciecojn. Rejthárková (esp. de 1945) krome ankaŭ rolis en la Verde Ĉaro de J. Baghy kaj estis premitino de la Floraj Ludoj ĉe SKE Dokey (1951). La junulino Iva S. fagcinis nin en EK Praha. Iu plendis ne kompreni ĉion de ŝi, sed la kazo estas, ke la plendanto simple ne estas kutima al la "automobilrapidparolantineco"!

Ĉeĝinoj en alilando

Junck Rosa, ĉeĝino el Tábor, edziniĝinta al italo. Ŝia prononco de E. inspiris doktoron Zamenhof doni, dum la I-a UK, ŝian prononcmanneron (ĉeĝa-italan, t. e. kun malfermitaj vokaloj), kiel modelon por la aliaj nacioj. De tiam la regulo estas klara por ĉiuj. - Ŝi havas meritojn en disvolvado de E. en Italio; italgis la Fundamenton de E. kaj aliajn.

Ciškoveká-Paulhaber Evža, instruistino en Praha, edziniĝis al eminenta nederlanda esperantisto, Akademiano. Ŝi redaktis en Amsterdamo la porinfanan gazeton "Nia vojo".

x x x x

La edzinoj

Kaj la skizo ne estas komplete, se mi ne rememoru tiujn, kiuj per siaj pacienco, toleremo kaj iam eĉ helpemo ebligis dum longaj jaroj al siaj edzoj dediĉi sin al la funkcioj kaj elstari en la Movado - la esperantist-edzinojn (el kiuj tamen iuj mem estis esperantistinoj kaj eĉ aktivulinoj en la lokaj movadoj): Marie Baldová, Ynke Bartošíková, Dobromila Cejková, Tonička Echtnerová (sisteme aktiva en Praha), e-ino Francová, A. Hromsdová, M. Ginzová (laboris en la junularo en la 20aj jaroj), Libuše Izáková (ja laudevene praganino - lernis en SKE Dokey), Zdenka Kamarýtová, Ema Kilianová, Hilda Kořínková, Růžena Křinská, Božena Pumprová, Marie Pytlounová, Olga Sittauerová, e-ino Slavíková en Praha, Anežka Šustrová (1900, faris utilajn servojn al EK Praha), Alciale Vítková (krome edukis aktivajn esperantistojn en siaj du filoj), Milada Vondroušková ... kaj certe ankoraŭ aliaj. La "aliaj" pardonu al mi - mankas fotoj pri ili!

x x x x

K o r e k t o

La presita koboldo sen mia scio ŝanĝis, en la I-a parto, la titolon de mia laboraĵo: la korekta titolo devas esti: "Virinoj en la ĉeĝa Esperanto-movado" (ne: "Ĉe"), kiel cetero evidentiĝas el la rubriko "Komitataninoj", kaj ĝusta subtitolo estas "Internacia Jaro de la Virino".

K o m p l e t i ĝ o j

Bonvolu kompletigi ĉe la nomoj:

Adamová M. (1893), esp. de 1926, komitatanino de EK Brno dum jardekoj, ĝia honora membrino; ege sukcesa reĝisorino de teatraj vesperoj de EKB, ankaŭ aktorino. -- Boháčová V.: nask. 1906, esp. de 1934, sekretariino de la Virina komisiono de ĈSEK. -- Boreká V.: mortis

1962. Ankaŭ programaktiva en EK Brno. -- Cichová J.: vicprezidentino de la Virina komisiono de MEM. -- Jakubcová M.: autorino de la poemaroj "Elektitaj veraĵoj". Honora membrino de EK Brno. -- Jonková M.: nask. 1913, sekretario de EK Praha. -- Konopová A., nask. 1897, sekr. de la Virina komisiono de ĈSEK. -- Lorková M., komitatano de EK Brno, kun gravaj funkcioj en la "Teatraj vesperoj de EKB", aktiva sisteme ankaŭ en la Junularo

X X X X

Menciinda estas ankaŭ la laboro de s-inoj Růžena Hrubešová kaj Anna Čermáková, dum jeroj kuiristinoj (sensualajraj!) en SET Lančov. Pro tralego de la tekstoj kaj ev. kompletigoj mi dankas al ge-snoj: Cichová, Hejnová, Metsnerová, Vitek, Vondroušek, pro kompletigo al s. Novobilský, Sittauer kaj Sklenčková. - La aŭtoro.

Ĥ Tagoj de Ĉeĥoslovakio en Riga Ĥ

Liga kun liberigo de Ĉeĥoslovakio fare de Soveta Armeo okazis en Riga diversaj aranĝoj dediĉitaj al ĈSSR.

La 20an de majo ankondukie ilin la tago pri ekonomiko kaj tekniko. Dum pli ol unu semajno oni povie rigardi interesan ekspozicion "Produktita en ĈSSR" kiu prezentis diversajn aparatojn, maŝinejn fabrikatajn en ĈSSR. Sekvia la kulturtemaj tagoj: en la riga librovendejo "Globus" estis aranĝita ekspozicio de libroj eldonitaj en Ĉeĥoslovakio (mankis nur Esperanto-eldonaĵoj), kiu vekis tre grandan interesiĝon inter la urbanoj. Dum la unua tago la enspesoj de l'magaseno atingis 3000 rublojn.

La riganoj havis ŝblecon denove aŭskulti la majestran orgenludon de Milan Šlechta, kiu dufoje koncertis en la Katedralo, vidi la kant - kaj danc-ensemblon "Láďnica", spekti la teatraĵon de la pentomima teatro "Na Zábradlí" el Praha, aŭskulti la kamer-orkestron el Slovakio kaj partopreni aliajn aranĝojn. Kiel konate en Latvio oni prezentas multajn teatraĵojn de Ĉe. aŭtoroj. La plej populara spektaklo estas "Švejk", kiun nun eurescenigis ankaŭ la Pupteatro de Riga.

La tagoj dediĉitaj al ĈSSR konetigis nin kun parto de diversaj atingoj de ĉaĥaj kaj slovakaj amikoj. Ni esperu je plus kunlaboro inter niaj landoj. M. Burgmeister, Riga

S E T 1 9 7 5

Ankaŭ etapojn de la nunjara Somera Esperanto-Tendaro en Lančov (13.7. - 9.8.) partoprenis 218 personoj, el kiuj estis 15 eksterlandanoj (ep la 1-a) kaj 41 (en la 2-a etapo) - el Hungario, GDR, Pollando, Aŭstrio kaj Kanado. Kiel tendarestroj funkciis F. Sittauer kaj F. Sedláček. Kiel ĉefinetruietoj funkciis Z. Hřešel kaj K. Franc.

UNIVERSALA LINGVO DE ESTONTO

La problemo de universala lingvo altiras ĉiam pli atenton de la sovetaj sciencistoj, diris en sia parolado Pri bazaj metodologiaj problemoj de interlingvistiko⁽¹⁾ en Mělnik, aprilon 1975, d-ro M. J. Isaev, doktoro de filologiaj sciencoj, gvidanto de Interlingvistika Grupo ĉe Lingvosciencia Instituto de Akademio de Sciencoj de USSR.

Iuj sciencistoj asertas, ke la estonta homara lingvo igos unu el la naciaj lingvoj, aliaj supozas, ke tia lingvo povas esti nur artefarita. La konata lingvosciencisto A. A. Reformatskij diras, ke la IL povas formiĝi nur surbaze de la naciaj lingvoj, kio estas ligite kun la eveluo de novtipaj nacioj. Prof. V. G. Kostamarov aldonas, ke povas okazi, ke iam oni kreas tre perfektan artefaritan lingvon kaj sen bedauro rezignos pri naturaj lingvoj. Kelkaj sciencistoj koncedas, la eblecon solvi la problemon de IL kiel pere de la naturaj tiel ankaŭ pere de la artefarita lingvo. Aliflanke certa parto de la sciencistoj ĝenerale konsideras nenecesa okupiĝi pri la problemo, supozante, ke mankas premisoj por studi ĝin ...

La ĉefa linio sur tiu ĉi vojo, estas klarigi la principan direkton, t. e. malprokajman prognozadon, akcentas d-ro Isaev. Tamen necesas studi plej detale ankaŭ la proksiman estonton, ĉar al la internacilingva problemo viciĝas tiu de la naciaj lingvoj. Kiel ekzemplo povas servi Sovetunio, kie loĝas pli ol 130 popoloj kun siaj propraj lingvoj. La ĉefokupo de lingvosciencistoj kaj kulturaktivuloj post la Oktobra revolucio fariĝis plibonigo de la ekzistantaj alfabetoj kaj la kreo de alfabetoj por senalfabetaj popoloj, ĉar literaturan tradicion havis nur 20 lingvoj. Tiu agado komplikigis pro la trese bunta bildo de la lingvoj apartenantaj al malsamaj ĝenraj grupoj, kaj diferencaj lau siaj strukturoj kaj lau la amplekso de siaj sociaj funkcioj. La rezulto de tiu ĉi malfacila laboro estis 50 novaj literaturaj lingvoj.

Nuntempe oni pliperrektigas ilin, plibonigante la alfabeton kaj ortografion, fajnigante la lingvo-normojn, ellaborante necesan terminologion kaj sekvante la problemojn konekse kun la lingva kulturo.

Apartan lokon okupas la problemo de bilingvismo karakteriza por multnacia ŝtato. En USSR la plej grava formo de bilingvismo konsistat en tio, ke ĉiuj popoloj uzas sian napan lingvon interne kaj por interpopolaj kontaktoj - la rusan. La kaŭzo: rusoj nombras ĉ. 55 elcentoj de la loĝantaro de USSR kaj loĝas en ĉiuj regionoj de la lando. Tamen tiu ĉi interpopola lingvo ne estas deviga kaj jure havas nenian avantaĝon antaŭ ajna nacia lingvo. Ĉiu soveta civitano rajtas turni sin al ajna institucio en sia gepatra lingvo au en alia lingvo por li oportuna.

Sekve la ĝuste komprenataj naciaj interesoj ne kontraŭas la ekziston de interpopola lingvo, konstatas M. J. Isaev. La sovetaj popoloj, edukitaj en la spirito de amikeco kaj estimo al aliaj nacioj, optimume uzas ĉiujn eblecojn de la bilingvismo.

Lingvaj problemoj havas siajn specifajn aspektojn en ĉiuj landoj - depende de la socia vivo, agado kaj evoluo. Pro tio nia tasko estas serĉi solvojn en la apliko de diversaj sistemoj de kompreniĝo. Nia principo devas esti ne "au - au", sed "kaj - kaj". Tio signifas: estu multnombraj naciaj lingvoj; estu la interpopolaj lingvoj; estu la mondaj lingvoj (rusa, angla, franca, hispana, araba, ĉina) kaj estu ankaŭ la internacia helplingvo!

(1) aperis kiel suplemento de la junio n-ro de Budapeŝta Informilo

RONDETA VIVO

Ĉ E S K Á T Ř E B O V Á - Loka Grupo "Amikeco" festos sian 15jaran ekziston per solena kunveno la 3an de okt. je la 20a horo en Uzina Klubo de fervojistoj, al kiu estas ĉiuj invitataj. Pli detalaj informoj ĉe Pavel Batěk, Leninova 1581, 560 02 Česká Třebová.

Anoj de LG ne interrompis sian agadon dum somero. Ili partoprenis la marŝon "25 km tra la montaro Orlické hory". Tenderfajron proksime de Česká Třebová oni okazigis komence de julio; amusan programon preparia ing. J. Venci.

K Y J O V - Al la letervespero de LG ĈEA, la 18an de junio, venis 22 leteroj el USSR, Bulgarie, Hungario, Pollando, GDR, Nederlando, Francio, Italio, Hispanio, FRG kaj Aŭstrio. Okaze de la letervespero estis transdenitaj diplomoj al 5 gekursanoj. Post ferioj oni klopodos altiri por la kursoj ĉefe la lernejan junularon.

O S T R A V A - Ekspozicion "Esperanto en la servo de la paco", okaze de la liberiga datreveno, vizitis 748 personoj. - Esp. gastoj el Dresdeno partoprenis meze de junio la distrikтан spartakidon, vizitis la Esp. kafajn en Frýdek, la monumenton de T. Cejka en Příbor kaj kelkajn aliajn vidindaĵojn de la regiono. - Kelkaj rondetanoj ekekursis fine de junio al Budapeŝto, kie ili vizitis i. a. la sekretariojn de HEA. - La 15an de junio okazis ĉelima renkontigo de polaj kaj ĉeĥaj esperantistoj sur ŝantario. Venis ankaŭ gastoj el Slovakio. La renkontigon oni okazigis neoficiale jam 40 jarojn. (dk)

P L Z E Ŝ - LG aranĝis la 23an de majo vesperon kun amikoj el Bulgario, FRG kaj Belgio. Vicrondestro ing. Pejřil projekciis lumbildojn pri Bruselo kaj Kopenhago, kiujn komentis s-ro de Bryne el Belgio. La gastoj gvidataj de V. Jílek vizitis banurbojn en

la okcidenta Bohemio kaj la kastelon Loket, poste ekekursis al Praha.

La 12an de julio oni havis 48 gastojn el Budapeŝto, kiujn al la kastelo Kozel apud Štary Plzenec gvidis s-ro Svoboda. (tu)

JUBILEO de V. ECHTNER

Longjare kaj konata aktivulo de la ĉeĥa Esp. movado, Vuk E c h t n e r , ĝisvivis la 10an de julio sian 70an jaron. Esperantisto ekde 1918, instruisto, eminenta tradukiisto kaj lingvekonanto, la iama gvidanto de Lingva Komisiono de ĈEA, kaj precipe meritplena laboranto en la nacia kaj Esperanta blindul-movado, redaktoro de la brajle skribita gazeto Aŭtoro, aperanta sub lia gvido ekde 1929. Dum la lastaj 22 jaroj s-ro Echtner brajligis pli ol 30 lernolibrojn kaj adaptis ilin por blindul-instruado de la sep lingvoj inkl. de Esperanto. Li estis pro sia laboro inter la blinduloj honorigita per la medalo de E. Suchardová, la plej alta rekono en tiu ĉi movado. Al s-ro Echtner estis atribuita ĉi jare Honor-Insigno de MFM kaj ĈEA nomis lin honora membro.

Ni rememoras ankaŭ la sepdekjarigon de Marie B a l d o v á (2.9.) fidela kunlaborantino de nia karmemora T. Balda, plus de Jaroŝlav H o ŝ e k (8.7.), la 65 jarojn de Anne M i l l a t a v á (7.7.) el Třinec, la 60an naskiĝtagon de Marie T u r k o v á (14.8.) estrino de LG en Plzen kaj kun malfruiĝo la 55jarigon de Eva S e e m a n n o v á (21.3.) el Praha. Laste, sed ne al la lasta ni gratulas la 50jaran Karel F r a n c (6.8.) el Pardubice, longjara kunlaboranto de SET Lančov.

+

En la aĝo de 79 jaroj forpasis en Praha Ružena V i l é m o v á. Honoron al ŝia memoro.

● MEZINÁRODNÍ vědecké sdružení esperantistů

INTERNACIA SCIENCA ASOCIO ESPERANTISTA-ISAE

bylo založeno r. 1906 v Ženevě. Pečuje o rozšiřování mezinárodního jazyka esperanta ve vědeckých kruzích. Z mnoha světově proslulých funkcionářů ISAE uvedme alespon tři: generála Hyppolita Séberta, francouzského balistika; dr. Josepha Johna Thomasona, britského fyzika, laureáta Nobelovy ceny, objevitele volných elektronů, izotopie aj.; dr. Aimé Cottona, francouzského fyzika.

Nynější předsednictvo I S A E má toto složení:
předseda: Dr. E. Popović, profesor matematiky a astronomie na univerzitě v Bělehradě
místopředsedové: Dr. C. Stop-Bowitz, prof. zoologie na univerzitě v Oslo
Ing. V. Peevski, národní vědec, profesor geodézie na technice v Sofii
generální tajemník: RNDr. Josef Kavka, kandidát technických věd, Lužná 7 - Vokovice, 160 00 Praha 6
pokladník: prof. ing. M. Šaponjic, Svetosavská 23a, dvor., 11 000 Beograd
ostatní členové předsednictva: Dr. G. Kalchoff, ředitel výpočt.střediska u firmy Siemens v Mnichově
Dr. S. Kawamura, profesor chemie na univerzitě v Kagawě
Dr. P. Kustaanheimo, profesor astronomie a matematiky na technice v Lyngby (Dánsko)
Dr. W. Verlooren van Themaat, předseda sekce pro samočinné počítače v Amsterdamě.

Terminologické středisko (TERMINOLOGIA CENTRO) je společnou institucí ISAE a AE (AKADEMIO DE ESPERANTO). Jeho ředitelem je R. Eichholz, která organizuje esperantský překlad obrázkového slovníku - DUDEN - a vydávání kartotéčního slovníku (SLIPARA VORTARO) s definicemi, ilustracemi a několika jazyčnými překlady odborných termínů. Terminologické středisko má několik departementů pro základní obory.

V mnoha zemích světa má ISAE svého z e m s k é h o d e l e g á t a . V Československu je jím MUDr. Josef Hradil, 295 01 MNIČOVO HRADIŠTĚ 325. V některých zemích existují z e m s k é f i l i á l k y ISAE. V Československu se právě jedná o to, aby takovou filiálku představovala Technická sekce při Českém esperantském svazu.

SCIENCA REVUO je oficiálním periodikem ISAE. Vychází od r. 1949. Předtím - s vědeckými přestávkami - vycházely: INTERNACIA SCIENCA REVUO (od r. 1904) a BULTENO DE ISAE (od r. 1926). Dnes vychází SCIENCA REVUO v Jugoslávii a to 6x do roka na formátu 17x24 cm. Jednotlivá čísla mají nejméně 32 strany. Lze předplatit prostřednictvím PNS nebo gen. tajemníka.

O d b o r n é a e k c e I S A E pracují jako více či méně samostatné útvary, které vydávají specializované periodika, mnohojazyčné slovníky spolu s Terminologickým střediskem, pořádají mezinárodní symposia a snaží se zavést esperanto jako pracovní jazyk na mezinárodních vědeckých kongresech, spolupracují při organizaci letních esperantských univerzit atp.

Díky činnosti odborných sekcí ISAE rychle roste množství vědecké literatury v esperantu, které se tak úspěšně zavádí jako pracovní jazyk vědy a techniky. (jk)

FERVOJISTA SEKCIO

KELKJARA BONA KUTIMO inter la esperantistoj-fervojistoj de Hungario kaj Ĉeĥoslovakio estas la reciprokaj vizitoj.

En julio invitis nin la gekolegoj el Hungario por partopreni Fervojistajn tagojn en Szolnok. Krom la oficialaj reprezentantoj de fervojistaj instancoj partoprenis la solenaĵon ankaŭ reprezentantoj de sindikatoj, anoj de la urba konsilantaro kaj la urbestro mem, gantoj el Pollando, GDR, Aŭstrio kaj Ĉeĥoslovakio.

La urbestro de Szolnok, kiu inauguris la kunvenon, subtrekis la signifon de fervojista laboro por evoluigo de la socialismo kaj tiurilate ankaŭ la meritan laboron de la fervojistoj-esperantistoj. Post kelkaj pluj paroladoj sekvis riĉa kulturprogramo. Dum autobusa ekakureo tra Szolnok ni povis konstati, ke en la 900-jarojpp eĝa urbo kreskis la novaj modernaj loĝdomoj, vendejoj, ke estis inaugurita la nova stacidomo, unu el la plej modernaj en Eŭropo, simple ke Szolnok fariĝis moderna, belega urbo.

Sv. Helmečyová

LA ESTRARO DE FS denove atentigas la sekcianojn kaj plusjn ge-interesitojn, ke la solena konferenco okazis de la 10jara fondo-dat-treveno de FS estas dum la 4a kaj 5a de oktobro en Česká Třebová. Precizajn informojn kaj aliĝojn petu ĉe Frant. Merkl, S. K. Neumanna 359, 560 02 Česká Třebová.

FERVOJISTOJ ESTAS HOMOJ, KIUJ OFTE VOJAĜAS DEĴORE, sed multaj fervojistoj ŝatas vagadi ankaŭ private. Kaj se oni aldonas al fervojvago Esperanton, la impresoj estas ofte neforgeseblaj. Legu do el la leteroj de M. Wacniková, nia koleginino, kiu volonte vojaĝas:

En julio Hungara Esperanto-Asocio kaj Hungara Naturamika Ligo aranĝis internacian renkontiĝon de esperantistoj - naturamikoj en Abaliget. Ĝin partoprenis 96 personoj el Hungario, Bulgario, Pollando, GDR, Jugoslavio kaj Ĉeĥoslovakio. En belega naturo, sur la laga bordo, la hungaraj amikoj preparis riĉan naturamikan kaj kulturen programon. Ni vagadis dum kelkaj tagoj tra la montaro Meczek. Bone organizita naturamika vetkonkuro de 4-anaj grupoj (kun diversaciaj anoj) kaj naĝkonkuro havis grandan sukceson. Plue ni vizitais kaste-lon Siklos, banejon Harkányfurdo, televidan turon super la urbo Pécs. Al interesaj kulturaj programoj mi viciĝas fekloran vesperon kun ĉarmaj hungaraj dancoj kaj kantoj, balon honore al la internacia viripa jaro kaj tendarfaĵron kun internacia programo, kie ne mankis ankaŭ niaj, ĉeĥaj kaj slovakaj kantoj en Esperanto kaj la ĉeĥa.

SCIENCIAJ KOMUNIKAĴOJ *

estas suplemento de Budapeŝta Infarmilo, julio 1975, 48 paĝa. En 15 prelegoj kaj 9 artikoloj oni pritraktas diversajn scian-cajn kaj teknikajn problemojn. La eldonaĵo estas frukto de la Scien-caj vesperoj en la budapeŝta grupe-konkordo.

LA SEKRETARIO DE TS ĈEA traktas kun Ŝtata Pedagogia Eldonejo en Praha pri eldonebleco de Esperant-lingvaj tradukoj de primatemati-kaj verkoj.

LAŬ LA INVITO de Tutsovetis So-cieto de amikecaj kaj kulturaj ligoj kun ekaterlando gastis fine de junio en USSR la prezidento de Internacia Scienca Asocio Esperantista, redaktoro de Scienca Revue, prof. d-ro Boža Popović. Li vizitais Moskvon, Rigon kaj Erevanon.

SKP ne vás ještĉ čekají u nás i ve vašich domovech. Slosování je již 25.10. Nenechte si ujít hod-notné výhry, mezi nimi PIV.

antaŭ tridek jaroj

Mia edzo estis enkarcerigita en la Dua Mondmilito kiel politika malliberulo. Dum 30 jaroj mi ofte rememorigas al mi la momentojn, kiuj renkontis min dum tri jaroj, kiam li suferis en arestejo.

Unu momento precipe enpremiĝis en mian kapon kaj mi opinias, ke neniam plu ĝi povos esti forgesita. Tio okazis post la atenco kontraŭ Heydrich. Mia edzo jam unu jaron estis en la arestejo de Terezín, kiam antaŭ mia domo haltia poŝtveturilo. Mi ne al kutimiĝis ricevi paketojn, restinte sola kaj forlasita. Sed vidu, la poŝtisto sonorigas, certe, estas mia sonorilo - kaj mi ricevis paketon. Sed kio povus esti internus? Mi kun tremanta mano senigis la paketon de ŝnuro kaj iom post iom dispakis ĝin. Estas momentoĝ, kiam oni sentas, ke oni ne perceptas sin mem, kiam la sango rigidigaas en la vejnoj au ŝajnas, ke oni ŝtoniĝas. Sed kio okazis? Neniu mencio estis en la paketo. Mi legis ĉion sur la tablo kaj hastis al gestapo. Sed tie neniu sciis pri io. Longe pasis horoj, mi timis la nokton. Mi cerbumis, kiamaniere mi ekscios ion, kju povos diri al mi la veron. Kaj jen, unu espero. Ni ja havis antaŭ la okupacio amikon, certe li povas ion scii, li estas germano kaj li estas en plena kontakto kun la gestapo -- mi jam longe ne vidis lin - sed tiam li estis mia amiko --

Mi rapidis, kuria tra malluma vespero - li ja ankoraŭ ne dormas, li diros al mi ion, eble li esploros - kaj mi frapis sur lian pordon. Li levis la kapon, kiam mi estis sniranta kaj ŝajnis iom surprizita. Mi ne povis tuj paroli, mia koro forte batis kaj miaj piedoj farigis senmovaj.

"Kio okazis?" li demandis.

"Mi ne scias, sed mi ricevis paketon kun postrestaĵoj de mia edzo, ĉion, kion li havis sur si mem en arestejo, vestaĵon, ŝmizojn, ĉapon, unuyorte ĉion, ĉion kaj mi ne scias, kio okazias, diru al mi, mi petas, au esploru, vi povas, vi povas."

Silento.

Li rigardis la paperon, kvazaŭ li estus daŭriganta legadon. Poste li ree levjis la kapon kaj diris milde: "Eble oni jam pendumis lin." Kaj li daurigis la legadon.

Mi ne scias, kiamaniere mi alvenis hejmen. Nur poste, kiam mi restis stari ĉe la lito de mia kvarjara fileto, mi rekonsciiĝis. Li dormis senmove kaj trankvile spiris. Li bezonos min, li bezonos min..

La sekvan tagon mi malpacience atendis la poŝtiston. Eble li alportos al mi klarigon. Kaj li vere alportis ĝin. En la koverto, kiun li enmuniĝis al mi, mi trovis du ruĝajn paperojn kun du paraĝrafoj, lau kiuj mia edzo devos esti transportita al Dresdeno, kie li estos kondamnata.

Du paraĝrafoj. Unu signifas mortpunon, la dua ĝisvivan karceron.

Kaj mi profunde suspiris. Mia edzo vivas, dume vivas...

Zdena Matyková

En la konkursa de Pola Radio gajnis inter la 512 partoprenintoj el 25 landoj la 2an premion Zdena Matyková el Hradec Králové, kiu estas samtempe la tria plej aktiva el ĝiuj auskultantoj kaj kunlaborantoj de la Esp. elsendoj.

ĈTENÁŘŮM STARTA. Již v prvním letošním čísle jsme upozornili, že Starto bude vycházet š e s t k r á t ročně v rozsahu 16 stran a současně jsme uvedli příčinu této změny. Prosíme proto, abyste ne-reklamovali čísla, která nevyšla a ani vyjít nemohla. Děkujeme!

S. LEACOCK

Kiel oni povas pruntepreni alumeton

Vi eble opinias, ke pruntepreni alumeton sur la strato estas bagatele. Sed ĉiu, kiu iam provis tion, pruvatestos al vi, ke vi eraras, kaj li tre volonte ĵuros, ke mi priskribas tiun ĉi mian travivaĵon tute konforme al la vero.

Lufoje vespere, antaŭ nelonge, mi staris sur la stratangulo kun cigaro, kiun mi volis ekbruligi. Sed mi ne havis alumetojn. Do, mi atendis, ĝis preteriris min deĉe, normale aspektanta viro kaj mi haltigis lin:

"Pardonu, sinjoro, ĉu vi estos tiel afabla, kaj pruntedonos al mi alumeton?"

"Ĉu alumeton? Ja kompreneble!" Li malbutonumis sian vintromantelon kaj enŝovis la manon en sian veŝt-poŝeton. "Mi certe havas ĉi tie unu alumeton, mi ĵuras, ke tie ĉi en la malsupra poŝeto - ne, atendu, supozeble ĝi estos en la supra - momenton, mi nur demetos tiujn ĉi pakajetojn sur la trotuaron."

"Tamen ne penu", mi klopodis haltigi lin, "ĝi ja ne estas tiom grava."

"Tamen kia peno, tuj mi trovos ĝin, ĝi devas ie ĉi tie esti - aĉajeto", kaj li samtempe fervore serĉeaploris siajn poŝojn - "sed sciu, mi tiun ĉi veŝton kutime ..."

Mi vidis, ke li ekruĝiĝas. "Ne, vere ne", mi ekprotestis, "se vi tiun ĉi veŝton kutime ... tio ja ne gravas."

"Momenton, momenton!" la kompleza viro ne volis ĉesigi la debaton kaj sian faradon. "Mi ja scias, ke mi havis ĉi tie unu tiun fiaĵon. Mi verŝajne metis ĝin apud la poŝhorloĝo. Ne, ankau ne. Atendu, mi rigardos en la jakon. Se almenaŭ la tajloro farus la poŝojn tia, ĝis kie oni povas manatingi!" Li jam estis tute en ekstazo. Li forĵetis la bastoneton teren kaj serĉfosis en siajn poŝojn kun kunpremitaj dentoj. "Ho, tiu bubaĉo, mia plej juna filaĉo", li siblis, "jen rezulto de tio, ke li senĉese traserĉadas miajn poŝojn! Nu, atendu, ĝis mi revenos hejmen! Rigardu, mi vetas, ke mi havas ĝin malantaŭe en la pantaleno. Levu nur tiel supren la beskojn de mia vintromantelo, ĝis mi ĝin ..."

"Mi petas vin, ne!" mi ekĝemegis. "Ne klopodegu tiom, ĝi ja ne valoras la penon. Pro mi vi ne bezonas demeti vian vintromantelon, ne, mi vere petas vin, ne alĵetu la leterojn kaj ĉion alian en la neĝon kaj ne elŝiru viajn poŝojn! Vi estas treege efabla, sed ne piedpremu vian vintromantelon en la neĝon kaj ne piedbatu viajn pakajetojn! Kaj ne malbenu plu kun tiu kadavrepala aspekto vian knabeton! Mi ĵurpetas vin - ne forŝiru de sur vi tiel furioze vian veŝton!"

La kompleza viro subite ĝojige ektertoris kaj eltiris la manon el aŭb disŝirita subŝtofo. "Jen ĝi, la fiaĵeto", li ĝojekkriis. "Bonvolu servi al vi!" Kaj li altiris ĝin sub la lumon de lanterno.

Ĝi estia dentpikilo.

Mi subigis al momenta impulso, malsuprenpuŝis la viron aŭb la radojn de alveturanta tramvagono kaj mi rapide forfuĝis.

J. Pastrňáková, Havířov

PANORAMO, literatura almanako de Starto, alportas en sia 1-a numero de 1975 du fragmentojn el la verko de S. K. Neumann, kaj de P. Jilemnický, glosojn pri la romano, kaj pri verkado kaj tradukado de muzikaj tekstoj en E-o kaj aliajn interesoĵojn. Pri la jubileo de Neumann, tiu ĉi kunfondinto de EK Praha, publikigia artikolojn ankau Esperanto de UEA, Der Esperantist k. a.

Tibor Sekelj: PREMIITAJ KAJ ALIAJ NOVELOJ. Eld. Internacia Kultura Servo, Zagreb 1974, 52 paĝoj.

Kvankam T. Sekelj estas konata ĉefe pro siaj altkvalitaj vojaĝ-priskriboj, tradukitaj ankaŭ en iuj naciaj lingvoj, li en sia kolekto de sep noveletoj, sin prezentas kiel majstro de tiu ĉi proza genro. Dum la lastaj jaroj aperis pluraj mallongaj originalaĵoj, sed oni apenaŭ povas kompari iun ekzemple kun la enkonduka rakonto Kolektanto de ĉielarkoj - pro ĝia humanisma misio kaj alta artnivelo. Similan etoson retenas ankaŭ la ceteraj, iuj kun la sciencifikciaj motivoj. Sed la vorto de Sekelj nenigi ŝvebas en la vakuo su en abstraktaj simboloj. Tio validas ankaŭ pri la rimedoj lingva kaj stila. La aŭtoro neniam forgesas, ke li estas principe artisto, ne stileksercanto, kaj li scipovas rakonti edmirinde, kun kreiva rilato al la realeco. Tiu ĉi kvalito starigas lin sur la unuan lokon inter la nuntempaj Esperanto-prozverkintoj. (kni)

F. SVITÁK 65 jara

korespondi deziras

La 30an de julio festis sian 65-jariĝon unu el la plej elstaraj funkciuloj de nia movado, vicprezidanto de CK ĈEA, vicpreg. de Porpaca sekcio de ĈEA kaj Ĉefdelegito de UEA por CSSE ing. František S v i t á k . Esperantista ekde 1932, sekretario de EK en Praha, ekde 1958 sekretario de la unua Ĉe. Esperanto-Komitato, en la jaroj 1965-68 la prezidanto de la dua CSEK. Aktive plenumante tiujn ĉi gvidajn postenojn ing. Sviták grandparte meritas pri la renovigo de la memtara esp. organizaĵo en 1969. Dum la lastaj 12 jaroj li estis membro de la redakciaj rondoj de Inferejoj de CSEK, Starto kaj Paco. Kaj verkis la skizon pri la Ĉe. Esperanto - movado inter 1952-1968. En 1973 la prez. de MEM transdonis al F. Sviták Honor-Ineignon de MEM.

Portugallio (gajnunuloj 11-20jaraĵ, ĉiuj el Montigo):

Maria Hortenas Marques Baeta, Rua Almirante Candido dos Reis, n.º 76v
Saul Benito Serra, Rua Antonio Rodrigues Pimentel, n.º 8-1 - Rogério Salvador Marques Baeta, Rua Almirante Candido dos Reis, 76v
Maria Leoptina dos Santos Dima, Praca da República, 68 - Paulo Renato Ribeiro Benito, Rua José Joaquim Marques, 107. - Filomena Gonçalves Nunes (inatuistino), Av. Infante D. Henrique n.º 24-3 - Er Odete Conceicao Caldeireiro Pereira, R. Dr. César Ventura, n.º 18v
Ana Paula Valages Luz Clara, av. Dr. Paulino Gomes. - Ricardo Fernandes Salvador, Rua Gago Coutinho, n.º 87-A. Manuel José Pereira Palma, Av. D. Afonso Henriques, 4-1 E.

SALUTOJ AL SEKRETERIEJO DE ĈEA venis de la sepdek partoprenantoj de SET en Herbortice, kiuĵ la 15an de julio okazigis ekskurson al la memorindaĵ lokoj de la ties rezistbatalo. Salutis nin ankaŭ grupo da LG. membroj en Pisek, rondvojaĝantaĵ tra Pollando.

ĈEĤA ESPERANTO-ASOCIO RICEVIS de la ministerio de kulturo monsubtenon 60 mil kronojn por eldono de Paco kaj klerigo de siaj funkciuloj.

POR INTERESITOJ estas preparitaj trispecaj kovertoj kaj leter-paperoj kun Esp. teksto. Prezo por unu komplekso varias inter 0,40 kaj 0,50 Kĉs, lau la riceco de teksto kaj koloro. Mendu minimume dek !

GLUMARKOJ TRIKOLORAJ kun ĉeĥa aŭ Esp. tekstoj estas konstante haveblaj. Prezo por 24 ekzempleroj (kun Esp. teksto) estas 5 Kĉs au 2 rkp, por 28 skz. kun la ĉeĥg teksto 6 Kĉs au 2 rkp. Kolektantoj de glumarkoj povas aĉeti ankaŭ tiujn de la 60a UK en Kopenhago (po 2 Kĉs).

NIA LIBRO-OFERTO:

Paŝoj al plena posedo	19 Kĉs	aŭ	7 rkp
Perdita vizaĝo	15 "	"	5 "
Pri la varmo	21 "	"	7 "
Komenio kaj IL	4 "	"	2 "
Panoramo - liter. almanako	8 "	"	3 "

Prezoj en rkp inkluzivas poŝtelspesojn.

NE FORGESU PRI LA KRISTNASKAJ FESTOJ. Jam nun ni preparia per vi duspecajn bondezir-kartojn. Rabato 10% kondiĉe, ke vi tuj mendos ilin almenaŭ po 10 pecoj. Prezo por la karto kun koverto (ne rabatita) estas 2 Kĉs. Ambaŭ salutkartoj estas dupaĝaj kaj arte aranĝitaj.

Nepre leginda libro!

JOSEF NESVADBA

La perdita vizaĝo

E L D O N I S : Ĉesky esperantský svaz, Jilská 10, Praha

T R A D U K I S : Adolf Staňura

P R E Z O : 15 kb.

El la recenzoj A. de Giorgi
 " La perdita vizaĝo " reliefe elstaras super multaj samspecaj volumoj, dank'al la multifaceta invent-kaj kaj esprim-kapablo de la aŭtoro, kiu nomas J. Nesvadba. Aŭtore liveras al ni ĉi tie dekon da strece atentokaptaj, sufiĉe ampleksaj kaj kompleksaj rekontoj, kiuj spacas de nure virtuoziŝtaj kaj kontraufaŝismaj okazintaĵoj.....

S T A R T O - eldonas Ĉeĥa Esperanto-Asocio, Jilská 10, 110 00 Praha 1, tel. 220 262. Aperas sesfoje jare. Redaktas Oldřich Knichal kun red. komitato: dr. Jaromír Jermář, Jaroslav Mařík kaj ing. František Svíták. Tajpis K. Onderová. - Dohl. pošta Praha 07, sniž. pošt. poplatek pov. RP Praha j.z. P/1 - 2283/1971. Toto titolo bylo předáno tiskárně 10. září 1975.

St 17 -8300/75